

Sklepi Sveta o vlogi kulture pri odpravljanju revščine in socialne izključenosti

(2010/C 324/03)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

upoštevajoč Sklep št. 1098/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o evropskem letu boja proti revščini in socialni izključenosti (2010) ⁽¹⁾,

upoštevajoč strategijo Evropa 2020 za delovna mesta ter pametno, trajnostno in vključujočo rast ⁽²⁾, ki jo je Evropski svet sprejel na zasedanju 17. junija 2010, in predvsem načrtovana prizadevanja za „spodbujanje socialnega vključevanja, zlasti z zmanjšanjem revščine, da bi vsaj 20 milijonov ljudi obvarovali pred nevarnostjo revščine in izključenosti“,

z zanimanjem pozdravlja Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 15. novembra 2007 o pregledu stanja družbene realnosti, ki poudarja, da morata krepitev socialne kohezije ter izkoreninjenje revščine in socialne izključenosti postati politični prednostni nalogi Evropske unije,

ob upoštevanju naslednjega:

- Vsak človek ima pravico, da prosto dostopa do kulturnega življenja in v njem sodeluje, da si prizadeva za izobraževanje in vseživljenjsko učenje, da razvija svojo ustvarjalnost, izbira kulturno identiteto in pripadnost, ki ju je treba spoštovati v vseh njunih različnih načinih izražanja.
- Horizontalni vidik kulture upravičuje vključevanje kulturnih politik v prizadevanja za odpravljanje revščine in socialne izključenosti.
- Dostop do kulture in sodelovanje v njej ter kulturno izobraževanje imajo lahko pomembno vlogo pri odpravljanju revščine in spodbujanju boljšega socialnega vključevanja, saj lahko med drugim spodbujajo:
 - osebnostno izpolnitev, posameznikovo izražanje, kritično zavest, svobodo in emancipacijo ter njegovo sodelovanje v družbenem življenju,
 - socialno vključevanje izoliranih skupin, kot so starostniki, in skupin, ki se soočajo z revščino ali socialno izključenostjo, ter ozaveščanje in odpravljanje stereotipov in predsodkov v zvezi s posebnimi socialnimi in kulturnimi skupinami,
 - spodbujanje kulturne raznolikosti in medkulturnega dialoga, spoštovanje razlik ter sposobnost preprečevanja in reševanja medkulturnih izzivov,

— dostop do informacij in storitev v povezavi s kulturnimi prostori, ki ponujajo dostop do nove informacijske in komunikacijske tehnologije in zlasti interneta,

— razvoj ustvarjalnih zmožnosti in kompetenc, ki so bile pridobljene med neformalnim in priložnostnim izobraževanjem in so lahko uporabne na trgu dela, v družbenem in državljskem življenju,

zato MENI, da je treba kulturno razsežnost vključiti v nacionalne in evropske politike za preprečevanje revščine in socialne izključenosti –

glede na navedeno POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, naj v skladu s svojimi pristojnostmi, ob spoštovanju načela subsidiarnosti in upoštevanju institucionalnih struktur:

A. z namenom spodbujanja horizontalnega vidika kulture izvajajo celovit, dosleden pristop, ki bo vključeval vse zainteresirane strani, in na podlagi tega pristopa:

1. v strategije za odpravljanje revščine in socialne izključenosti vključujejo kulturni vidik ter s kulturnimi politikami spodbujajo socialno vključevanje;
2. še naprej izvajajo politike za zagotavljanje učinkovitega dostopa do kulturnih dejavnosti in udeležbe v teh dejavnostih;
3. v pripravo strategij in politik ter njihovo izvajanje vključijo zadevne akterje, med drugim tudi osebe, ki živijo v revščini in socialni izključenosti, ter njihova združenja;
4. spodbujajo pripravo posebnih lokalnih projektov, ki povezujejo programe socialnega vključevanja in kulturne programe;
5. spodbujajo sodelovanje, izvajanje skupnih projektov ter izmenjavo izkušenj in dobrih praks na različnih ravneh odločanja, med drugim tudi na evropski ravni, med akterji socialnega, gospodarskega, kulturnega, izobraževalnega in mladinskega sektorja ter med javnimi organi in omenjenimi akterji;
6. spodbujajo raziskave in analizo vloge kulture pri odpravljanju revščine in socialne izključenosti.

⁽¹⁾ UL L 298, 7.11.2008, str. 20.

⁽²⁾ Dok. EUCO 13/1/10 REV 1.

B. Izboljšajo povezave med izobraževanjem, usposabljanjem, gospodarstvom, zaposlovanjem in kulturo, in sicer tako, da:

1. spodbujajo kulturne dejavnosti v okviru socialnih in izobraževalnih sistemov ter mladinskih programov, zlasti v sodelovanju z umetniki in kulturnimi institucijami, da bi povečali kulturne in medkulturne kompetence ter spodbudili ustvarjalne zmožnosti in inovacije, zlasti pri otrocih in mladih;
2. priznajo pomen kulturnega posredovanja⁽¹⁾ pri sodelovanju v kulturi in ustreznih usposabljanj, ki jih je treba vzpostaviti v ta namen, da bi zagotovili večjo profesionalnost udeležencev;
3. spodbujajo uporabo kompetenc, pridobljenih na kulturnem področju, pri lažjem vključevanju na trg dela ter v družbeno in državljansko življenje;
4. nadaljujejo politike za medijsko izobraževanje in razvoj digitalnih znanj ter poučevanje ogroženih skupin, ki se soočajo z revščino ali socialno izključenostjo, o uporabi novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij, ki omogočajo lažji dostop do kulture ter razvijanje kulturnega izražanja in umetniške ustvarjalnosti;
5. ozaveščajo akterje socialnega, kulturnega, gospodarskega, izobraževalnega in mladinskega sektorja o odnosih z osebami, ki živijo na pragu revščine ali socialne izključenosti, medkulturnem dialogu, vlogi kulture kot sredstvu socialnega vključevanja in državljanski razsežnosti kulture.

C. Izkoristijo kulturni potencial pri odpravljanju stereotipov in predsodkov v zvezi z določenimi družbenimi in kulturnimi skupinami, ki živijo na pragu revščine ali socialne izključenosti, in sicer tako, da:

1. spodbujajo programe in ukrepe, ki poudarjajo kulturno raznolikost in medkulturni dialog, ter namenijo posebno pozornost kulturni izmenjavi med temi skupinami, na primer med priseljenci in širšo družbo;
2. ovrednotijo možnosti pozitivnega vpliva medijev na tem področju;
3. spodbujajo ukrepe, namenjene otrokom in mladim v šolah in izven njih, zlasti prek mladinskih organizacij in gibanj;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, naj v skladu s svojo institucionalno strukturo

A. odpravijo ovire pri dostopu do kulture tako, da:

1. ozaveščajo kulturni sektor, da bo sprejemal vse skupine javnosti in prepoznal različne potrebe teh skupin;

2. širijo primerne in lahko dostopne kulturne informacije ter vzpostavijo posebne metode informiranja in ozaveščanja, da bi dosegle ogrožene skupine, in namenijo posebno pozornost invalidnim osebam;

3. izboljšajo dostop do novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij, zlasti do interneta, ter v okviru tega okrepijo in obnovijo vlogo javnih knjižnic ter lokalnih kulturnih centrov in javno dostopnih točk do interneta kot ključnih elementov v digitalnem okolju znanja in kot vsem dostopnega prostora, kjer se izvajajo kulturna srečanja in dejavnosti;

4. še naprej izvajajo politike za zmanjšanje stroškov dostopa do kulture, ki naj bi olajšali dostop posebnim ciljnim skupinam;

5. izboljšajo in razširijo lokalno kulturno ponudbo, ki bo dostopna vsem.

B. Omogočijo boljše sodelovanje v kulturnem življenju in izražanju, in sicer tako, da:

1. ovrednotijo kulturno sodelovanje, kulturno izražanje in umetniško ustvarjalnost vseh, ki se soočajo z revščino ali socialno izključenostjo, zlasti tako, da spodbujajo dejavnosti na področju kulturnega izobraževanja, kulturnega posredovanja ali umetniškega delovanja;

2. še naprej izvajajo politike za opismenjevanje, vključno s pridobivanjem digitalnih znanj, osnovne izobrazbe in učenjem nacionalnih jezikov;

3. spodbujajo projekte, vključno z gostovanji umetnikov, ki omogočajo sodelovanje umetnikov in oseb, ki živijo na pragu revščine ali socialne izključenosti;

4. kar najbolj izkoristijo potencial izobraževalnega sektorja in sektorja za mlade ter podpirajo prizadevanja kulturnih ustanov za spodbujanje sodelovanja v kulturnem življenju in kulturnega izražanja otrok in mladih.

Zato poziva DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, naj:

1. v največji možni meri uporabljajo instrumente kohezijske politike Unije za podporo kulturnim pobudam, namenjenim odpravljanju revščine in socialne izključenosti;

2. ovrednotijo prispevek kulture k razvoju in uresničevanju razvojnih ciljev tisočletja;

3. upoštevajo te sklepe pri uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020.

⁽¹⁾ Kulturno posredovanje je dejavnost vzpostavljanja povezav med javnostjo in kulturo.